

הלילה הזה!

שאלות ולמידה לפסח YSCLUB

מה אני עושה
לפני פסח?
איפה אתם עושים
פסח
ועם מי?
את מי אתם
רוצים להזמין
מההיסטוריה ומה
אתם רוצים לומר
לו או לה?
מתנות לפסח
חומר או רוח?

ושמחת בחגיך והיית אך שמח?

והיגדת לבנך” זו המצוה המרכזית של חג הפסח – ללמד את הילדים, את הדור הבא על יצאת מצרים. אבל לקיים את המצוה הוא אתגר בליל הסדר כאשר אנחנו קוראים את ההגדה שגם לנו במבגרים קשה להבין. וגם קשה לנו בשנה הזו להבין איך אפשר לשמח ואיך אפשר למצא שוב את התקוה הספור של פסח חוזר על עצמו! אנחנו מחפשים תמיד את החרות ולפעמים יותר קל ללמד בשאלות!

מה יש לנו על
הצלחת?

האוכל
הברכות
השאלות
הבעיות
וההצלחות

למרות שהמנהגים וסדר המאכלים בצלחת משתנים מעדה לעדה, בצלחת פסח יש 6 משתתפים קבועים:

זרוע הזרוע היא זכר לקורבן הפסח שהיו מקריבים בבית המקדש, וגם מי שמייצגת את הביטוי "ביד חזקה ובזרוע נטויה". הספרדים נוהגים להשתמש ברגל קדמית של בהמה והאשכנזים – בכנף עוף. את הזרוע יש לצלות באש – כך שאם אתם מהמחמירים, העוף המכובס מהמרק לא באמת יתאים – וברוב קהילות ישראל לא אוכלים אותה בליל הסדר, אלא למחרת.

ביצה חוץ מלספק לדודים חומר לבדיחות על ביצים וחציית ים סוף, גם הביצה היא זכר לקורבנות שהיו מקריבים בבית המקדש. ביצה גם היא מאכל שמגישים לאבלים ובליל הסדר תפקידה לנחם אותנו, המתאבלים על חורבן בית המקדש, ולהפיח בנו את התקווה שבית המקדש ייבנה מחדש. אל תבלבלו בין הביצה שבקערת הסדר, שבחלק מהקהילות אוכלים אותה רק למחרת הסדר, לבין הביצים הנטבלות במי מלח, שאותן מגישים בנפרד בפתח הארוחה.

חרוסת החרוסת היא זכר לטיט שבו השתמשו העבדים במצרים. היא עשויה מפירות מרוסקים ויין אדום (המסמל את הדם שמרחו בני ישראל על המשקופים), שאליהם מוסיפים לפעמים גם פירות מיובשים, אגוזים ותבלינים שונים; ההרכב המדויק משתנה בהתאם לעדה ולטעם האישי. את החרוסת אוכלים ביחד עם המרור, כדי להקל על המרירות.

מרור וחזרת כאן העלילה מסתבכת: אוכלים גם מרור וגם חזרת, או שבעצם מדובר באותו הדבר? התשובה תלויה בארץ המוצא שלכם. במקורות חז"ל מוזכרים ארבעה צמחים שיכולים לשמש כמרור על צלחת הסדר: חסת המצפן, עולש, חרחבינה מכחילה ומרור הגינות – כולם צמחי בר בעלי עלים מרירים. באופן אידיאלי משתמשים בחסה, מכיוון שכמו חיי בני ישראל במצרים – העלים שלה מתוקים אבל ככל שמתקדמים לכיוון הגזע, היא הופכת יותר ויותר מרירה. אלא שאיפשהו במהלך ההיסטוריה של יהדות אשכנז החזרת תפסה את תקן המרור. יש כמה השערות לסיבת החילוף הזה: יש הטוענים כי זה בגלל בלבול בתרגום בין "תמכא" (עשב תבלין מריר הנקרא גם צ'רביל) ל"חריין" (שורש חזרת); יש הטוענים שזה בגלל שקשה למצוא עלים ירוקים נטולי חרקים ויש הטוענים שזה פשוט בגלל שבמזרח אירופה, חזרת זמינה הרבה יותר מחסה. בקערות הסדר המודרניות יש מקום גם למרור וגם לחזרת – אבל שניהם ממלאים אותו תפקיד – שניהם מסמלים את חיי המרורים של בני ישראל במצרים ואצל יוצאי עדות אשכנז פשוט מניחים חזרת בשני השקעים.

כרפס הכרפס הוא כל ירק – טרי או מבושל – שניתן לברך עליו את ברכת "בורא פרי האדמה". לרוב משתמשים בסלרי, אבל זה יכול להיות גם תפוח אדמה או גזר – כל ירק שאינו משמש גם כמרור. את הכרפס טובלים במי מלח – מה שאמור (לפחות בתיאוריה) לגרום לילדים לחקור על יציאת מצרים ולשאול את הקושיות.

מתוך מגזין השולחן

מצות במרכז הקערה או לצידה מניחים 3 מצות שמורות ומכוסות

מה נשתנה
הלילה הזה מכל
הלילות
איך מדברים על
חירות בחג
הקרוב?

יש הנוהגים להציב
כסא ריק ליד שולחן
הסדר, כסמל לאי
שלמותו של שולחן
החג הישראלי, כל
עוד לא נפדו הבנים
משבים.

מה השתנה או מה נשתנה?

צורות התפעל ונתפעל
נבדלות קודם כול ברובד
הלשון: צורות **התפעל**
אופייניות ללשון המקרא,
וצורות **נתפעל** ללשון
חכמים. שתיהן נחשבות
תקניות, ולרוב אין ביניהן
הבדל משמעות.

נשתנה . פעלים שהנושא
שלהם איננו גורם בעצמו את
הפעולה

בכל דור ודור

בכּ ל־דֹר וְ דֹר חלק מהמשתתפים ,
בעיקר בני המשפחה הוותיקים ,
מספרים בקצרה על יציאת מצרים
שלהם :סיפור עליה משפחתי ,סיפור
המתאר התגברות על קושי ,גילויי
תקווה וגאולה . מומלץ לבקש זאת
מראש ,כדי לוודא שהאנשים יבואו
מוכנים .מי שברך לשבויי צה"ל
ונעדריו בשעה שאנו חוגגים ומודים
על חירותנו ,לא נשכח את בנינו
הנתונים בשבי ,ונתפלל לשלומם
ולחזרתם המהירה לחיק
משפחותיהם

רח' דֹר דֹר וְדֹרְשָׁה
ע"ש ספרו של הרב אייזיק הירש ווייס
רב וחוקר תולדות התורה
شارع دور دور وُدورْشَاف
DOR DOR VE-DORSHAV ST.

אלון
תש"י
לון
GEDA

Réflexions du seder Yehouda Amichai

Réflexions du Seder, qu'est-ce qui va changer, nous avons demandé
Pourquoi cette nuit est-elle différente de toutes les autres nuits.

Et la plupart d'entre nous ont grandi et on ne pose plus

Et certains continuent à poser tout au long de leur vie, comme on
demande « Comment vas-tu » ou « quelle heure est-il en
continuant à marcher sans entendre la réponse. Qu'est-ce qui
changera chaque nuit,

Comme un réveil dont le tic-tac apaise les roses

Ce qui va changer, tout va changer. Le changement, c'est Dieu.

Réflexions du Seder. Elle a parlé contre quatre fils

La Torah, un sage, un méchant, un naïf et un

qui ne sait pas comment poser des questions Mais il ne s'agit pas
d'un qui est bon ou un autre qui aime

Et c'est une question qui n'a pas de réponse et s'il y a une réponse

Je ne voudrais pas savoir. J'ai dépassé tous les garçons

en différentes combinaisons, j'ai vécu ma vie, la lune brillait

sur moi sans besoin et le soleil s'en est allé et les fêtes de Pessah

Ils passèrent sans réponse. Qu'est ce qui a changé. le changement

Il est le Dieu. La mort est son prophète.

הרהורי ליל הסדר יהודה עמיחי

הרהורי ליל הסדר, מָה נִשְׁתַּנָּה, שְׁאַלְנוּ

מָה נִשְׁתַּנָּה הַלַּיְלָה הַזֶּה מִכָּל הַלַּיְלוֹת.

וְרַבְנוּ גָדְלָנוּ וְלֹא נִשְׁאַל עוֹד וְאַחָדִים

מִמְשִׁיבִים לְשֹׂאֵל בְּמִשְׁךָ כָּל חַיֵּיהֶם, כְּמוֹ שְׁשׂוֹאֲלִים

מָה שְׁלוֹמָךְ אוֹ, מָה הַשְּׁעָה וּמִמְשִׁיבִים לְלֶכֶת

בְּלִי לְשִׁמְעַתְּשׁוּבָה. מָה נִשְׁתַּנָּה כָּל לַיְלָה,

כְּמוֹ שְׁעוֹן מְעוֹרָר שֶׁתִּקְתוּקוֹ מְרַגֵּעַ וְרָדִים

מָה נִשְׁתַּנָּה, הַכֹּל יִשְׁתַּנָּה. הַשְּׂנוּי הוּא הָאֱלֹהִים.

הַרְהוּרֵי לַיִל הַסֵּדֶר. כְּנֹגֵד אַרְבָּעָה בָּנִים דְּבָרָה

תּוֹרָה, אֶחָד חָכָם, אֶחָד רָשָׁע, אֶחָד תָּם וְאֶחָד

שֶׁלֹּא יוֹדֵעַ לְשֹׂאֵל. אֲבָל לֹא מְדַבֵּר שָׁם

עַל אֶחָד טוֹב וְלֹא עַל אֶחָד אוֹהֵב.

וְזוֹ שְׂאֵלָה שְׂאִין לָהּ תְּשׁוּבָה וְאִם תִּהְיֶה לָהּ תְּשׁוּבָה

לֹא אַרְצָה לְדַעַת. אֲנִי שֶׁעֲבַרְתִּי אֶת כָּל הַבָּנִים

בְּצַרוּפִים שׁוֹנִים, חַיִּיתִי אֶת חַיִּי, הִיָּרַח הָאִיר

עָלַי לֹלֵא צֶרֶף וְהַשְּׁמֶשׁ הִלְכָה לָהּ וְחֲגִי פִסַּח

עָבְרוּ בְּלִי תְּשׁוּבָה. מָה נִשְׁתַּנָּה. הַשְּׂנוּי

הוּא הָאֱלֹהִים. הַמּוֹת נְבִיאֹ.

כמה מילים לפסח

עֲבֹדוֹת עֲבוֹדָה

חֲרוֹת

עִם בְּחִירָה

לְפֶסַח, לְדֹלַג, לְצִלוּעַ, לְהַגֵּן

לְצֵאת, יְצִיאַת מִצְרַיִם

לְכַרֵךְ, הָאוֹכֵל גַּם מִסֵּפֶר סִיפּוֹר

עִם קֶשֶׁה עֹרֹף, קֶשֶׁה, קֶשֶׁה,

מִנְהִיג, נָהַג, הִתְנַהֲגוֹת

חֶמֶץ, חֶמוֹץ, לְהַחְמִיץ

לַיַּל שְׁמוֹרִים

סֵדֶר

לְחַגֵּג, לְחוּג לְהַסֵּב, לְהַקְיֹף

בין הארמית לעברית

הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא
דמצרים. כל דכפין ייתי וייכל כל דצריך ייתי
ויפסח. השתא הכא, לשנה הבאה בארעא
דישראל. השתא עבדי, לשנה הבאה בני - חורין.

זה לחם העוני (העוני והעינוי) שאכלו אבותינו
בארץ מצריים כל רעב יבוא ויאכל כל נצרך יבוא
ויפסח השנה כאן לשנה הבאה בארץ ישראל
השנה עבדים לשנה הבאה בני חורין

הקביעה שכל אחד מאתנו משתמש בשפה
הארמית אינה סברה – אלא עבדה: המלים
סברה ועבדה הן דגמאות למלים בארמית
שחדרו לעברית. ארמית היא שפה שמית,
כמו עברית או ערבית. במאה ה-6 לפני
הספירה הייתה הארמית לשפה הרשמית
בממלכת פרס – ולשפה המדוברת
והבינלאומית של המזרח התיכון עד לכבוש
המסלמי. במשך כאלף שנים שמשה הארמית
(לצד העברית) כשפת היהודים, והניבה –
בין השאר – את הספרים עזרא ודניאל, את
תרגומי התורה לארמית ואת אחת היצירות
המרכזיות שנכתבה ברבה בארמית –
התלמוד (הבבלי והירושלמי). הארמית
מדוברת עדיו על ידי נוצרים בצפון אירן ועל
ידי יהודים שמוצאם מבורדיסטן הנמצאים
כיום בעקרב בישראל, אך "נראה שהדבור
הארמי יפסק כליל בעוד דור או שנים". גם
הכתב העברי, שבו אנחנו משתמשים,
התפתח מן הכתב הארמי והחליף את הכתב
העברי הקדום. מדף האקדמיה ללשון
העברית

שמות ומשמעות

משה

כיאה לדמות מקראית כה נערצת, **מֹשֶׁה** הוא מן השמות הנפוצים בקרב דוברי עברית. על הרמב"ם, ר' משה בן מיימון, דמות נערצת נוספת ומאוחרת בהרבה, נאמרה המליצה "ממשה עד משה לא קם כמשה."

רבים יודעים לצטט מדוע נקרא שמו משה – וַתִּקְרָא שְׁמוֹ **מֹשֶׁה** וַתֹּאמֶר בִּי מִן הַמַּיִם **מָשַׁחְתִּיהוּ** ("שמות ב, י). (לפי זה משה נקרא כך משום ש**נִמְשַׁח** מן המים, כלומר הוצא או נמשך מהם. השורש **מש"י** אומנם נדיר במקרא ונזכר רק פעמיים נוספות בשני פסוקים זהים: "יִשְׁלַח מִמָּרוֹם יִקְחֵנִי יַמְשִׁנִּי מִמַּיִם רַבִּים" (שמואל ב כב, יז; תהלים יח, יז), (אך המשמעות ברורה מן ההקשר, וכך גם עולה מן התרגומים הארמיים ומפרשני המקרא.

ברם הסבר זה מעלה שאלה: אם אומנם השורש הוא **מש"י** ועניינו הוצאה מן המים – מדוע לא נקרא **מְשׁוּי** בצורת סביל) כמו פְּנוּי וצְפוּי (אלא **מֹשֶׁה**) היינו מוֹשֶׁה; כמו פּוֹנֶה וצוֹפֶה (בצורת פעיל? תמיהה זו עולה בין היתר בחיבור 'לקח טוב' מן המאה ה-11) (ומְשׁוּי 'היה ראוי לומר, שהרי משה משוי היה. "ותשובתו היא "אלא על שם ישראל שהוא מְשֶׁה אותם והוציאם ממצרים... לכך נקרא שמו משה שהוא מְשֶׁה אחרים. "הפייטנים הקדומים לא ויתרו על הצורה הסבילה, ובלשון הפיוט מכונה משה 'משוי מים' או 'משוי ממים'. מן הסליחות הנאמרות **בימים נוראים מוכר הנוסח "עשה למען משוי ממימך."** מדף האקדמיה ללשון העברית

גמליאל א חָלָב עַל הַמַּצָּח / מְרוֹקוּ אַשְׁדוֹת יַעֲקֹב אַחוּד 1967 ,

אֶת הַ"הַגָּדָה" שֶׁל פֶּסַח קָרָאנוּ פְּעַמִּים . פְּעַם רִאשׁוֹנָה בְּעֵבְרִית וְאַחֲרֵי כָּל קִטְעַ הַיִּינוּ מִפְּסִיקִים וְקוֹרְאִים אֶת הַנֶּסֶח בְּמְרוֹקְנִית , בְּאוֹתָהּ הַצּוּרָה וּבְאוֹתוֹ הַנֶּגֶז .

עִם צֵאת הַחַג הָיוּ נִפְגָּשׁוֹת בְּמָה מְשֻׁפָּחוֹת בְּיַחַד , מְשֻׁפָּחָה אַחַת נִכְנָסַת לְבִקֵּר אֶת הָאֲחֵרָת , מִתְכַּבְּדִים וּמִכְבָּדִים , שׁוֹתִים "לַחֲיִים" , טוֹעֲמִים וְהוֹלְכִים לְבִקֵּר מְשֻׁפָּחָה נוֹסֶפֶת . אָנוּ הַיְלָדִים הַיִּינוּ הוֹלְכִים לְסַבָּא , שְׂיִבְרָךְ אוֹתָנוּ . סַבָּא הָיָה לוֹקֵחַ עֲלֵה שֶׁל מִנְטָה , טוֹבֵל אוֹתוֹ בְּחָלָב וּמוֹרֵחַ אֶת הַחָלָב עַל הַמַּצָּח שֶׁלָּנוּ וּמְבָרֵךְ .

מָהֵם הֵם הַמְּנַהֲגִים שֶׁלָּנוּ ?
מָה הַמְּשֻׁפָּחָה שֶׁלָּכֶם עוֹשָׂה בְּפֶסַח ?

כְּנֶגֶד אַרְבָּעָה בְּנִים
דְּבָרָה הַתּוֹרָה
חָכָם, רָשָׁע, תָּם,
וְשֵׁאִינוֹ יוֹדְעֵי לְשֵׁאוֹל

מִי אַתֶּם בְּהַגְדָּה?
חָכָם, חֲכָמָה?
סִקָּרוֹ? טוֹבָה?
אוֹמֵן? נְדִיבָה?

פסח של אבא ושל סבתא

פסח של אמנון שלומן

פסח היה החפש השני בגדלו, שלושה שבועות של משחקים, עזרה להורים בנקיון וסיוד הבית וכו'. בשעות הבקר הגענו עם שאריות החמץ הדלקנו מדורה יחד עם חברים ובמרכז הלחם שאסור לאכול.

בערב לבושים בגדי חג (בזמנו זה היה החג העקרי שבו היו קונים בגדים חדשים) מסבים כל אחד עם משפחתו וקרוביו לארוחת החג וקריאת ההגדה המלוה בספורים, שכן כל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משבח. אך אותנו הילדים פמובן ענין מציאת האפיקומן, וכשמצאנו אותו הבטיחו לנו הרים וגבעות על מנת שנחזירו, אך במרבית המקרים לא קבלנו כלום, ואחרי החג הענין הלך ונשכח.

היום אני מבין ענין זה, מצבם הכלכלי של מרבית המשפחות היה לא קל, ומותרות לקניית צעצועים חדשים או מתנות היו צריכים לבוא על חשבון האכל, ועל אכל לא מותרים, כי הרי אמרו לנו כיצד תגדל, אתה רוצה להיות בריא, ועוד.

מה זו
הגדה ישראלית
ואיזו הגדה אתם
קוראים

הגדה להגיד
או
אגדה לספר

עבדים היינו לפרעה
במצריים
בין עבודה לעבודות
השורש עבד

במה אתה עובד?
על מה את עובדת?
על מי אתם עובדים?
אתה עבד של הבוס שלך?

הזדמנות לספר את סיפור
היציאה לחירות שלנו ושל
משפחתנו...

נהג

מְנַהֵג

הַתְּנָהּ גוֹת

מְנַהֵג גוֹת

נֶהֱג, מְנַהֵג

מה הקשר בין מנהיג,
מנהג, נהג והתנהגות?

נִיֵּס עַבְדָּאן עִמּוֹ וַיְנַהֵג
בְּעֵדָר בְּמַדְבָּר " (עח, נב) .

לאן אתם יוצאים בפסח הקרוב ?
לאן אפשר ללקחת מפאן ? איפה אני מרגיש
בבית ? לא יזה כוון הולך העם היהודי ?

אתכם בשולחן הסדר

סַפְּנֵי הַסֵּדֶר

קִדְּשׁ יִקְדַּשׁ עַל הַיַּיִן

וְרַחֵץ יִיטוֹל יָדָיו לִפְנֵי הַסֵּדֶר

כִּרְפֵּס יֵאָכַל יֶרְקוֹת בְּמִי מַלַּח

יַחַץ יִבְצַע מִצָּה אֲמִצְעִית לְשֵׁנִיִּים

מִגִּיד יֹאמֵר אֶת הַהֲגָדָה

רְחֻצָּה יִיטוֹל יָדָיו לִפְנֵי הַסַּעוּדָה

מוֹצֵיא יִבְרַךְ הַמוֹצֵיא

מִצָּה יִבְרַךְ עַל הַמִּצָּה

מָרֹר יֵאָכַל מִן הַמָּרֹר

אֵי יָךְ הַיְלָדִים יִכּוֹלִים לַעֲזֹר!
תְּנוּ לָהֶם לְשִׁמּוֹר עַל הַסֵּדֶר!

גרטי א
בומהרה / אוסטריה
לביא 1994 ,

איך לספר סיפור קשה
איך להמשיך לשמור על המסורת
בימים קשים
מפסח ליום השואה

לילות הסדר, בימים הטובים ההם בווינה, לא היו משהו מיחד, כי כל המשפחה הגדולה תמיד הייתה ביחד, גם בכל ליל שבת היינו כלנו אצל סבא וסבתא. בלילות הסדר סבתא תמיד ערכה מקום אחד או שנים נוסף, כי לא הייתה שנה שסבא שלי לא הביא מבית הכנסת מישהו בלי "סדר" – "ואנחנו היילדים למדנו להתייחס אליו בכבוד ולהגיש לו כל דבר ראשון כי הוא היה אורח מכבד.

כלנו במשפחה שרנו יפה, בהרבה קולות, ולשיר ביחד עם כלם היה תענוג אמתי. דוד יוז'י (יוסף), (האח הבכור, היה הבדרן. תמיד עצרנו את הנשימה כשהגענו למלה "במהרה", "כי דוד יוז'י קרא לעברנו, היילדים, ושר בקול גדול "בומהרה!" כל שנה אותו הדבר, ואף פעם לא התעיפנו מזה.

הסדר האחרון היה דבר אחר לגמרי. אלה היו ימי היטלר, והנאצים כבר שלטו בווינה. אין שמחה, אין צחוק, רק דאגה. דאגה על מה יהיה עם כלנו ובמיחד מה יהיה עם היילדים. סבתא שלי כבר לא הייתה בחיים, והדודים והדודות אמרו שמוטב כך, מוטב שכבר לא ראתה את סבא שלי משלך לרחוב לנקות את המדרכה על הברבים. סבא שלי כבר לא היה הסבא שהפרתי, שהיה לוקח אותי על הברבים וקורא לי ה"עזס פונים" "עזת פנים (שלו) תמיד חשבת שזה שם חבה. (!על החלונות כבר לא היו וילונות תחרה, אלא קרשים עבים ירקים, שחס וחלילה לא יראו ולא ישמעו מבחוץ. סבא שלי לא הביא הביתה בן אדם אחד, אלא די הרבה אנשים שאבדו משפחה ובית. שלוש בנות-הדוד הגדולות כבר היו באנגליה, שנים בהולנד, ואני עמדתי לפני נסיעה לאנגליה לבד, עם "קינדר טרנספורט". עשינו כל מה שצריכים לעשות בליל הסדר, אבל הפל בשקט ובדכאון, ואמא שלי בכחה.

מלבד אמא, כל אלה שהיו שם נספו בשואה.

מה אתם אוכלים
בליל הסדר?
מה המתכון
המשפחתי שלכם?

מתכון RECETTE
להכין PRÉPARER

מתכון של אמא Recette d'Ima

לציאת מצה עם פטיולה
15 אבות
350 גרם פטיולה
1 קבוצ סמול / סמול
2 שני. סוג
3 קיובים
אמא קולטת עם הילד

לקנות את הקבוצ הסמול והסוג
לשמן כל אחד עמוץ. ולאוהב יודע ולשמן
לחמורק את המצות כל אחת חמדי
לשמן ב-2 כמות אחת לקבוצ ולשמן

המתכת שמים שמו קבוצה גסה עמוץ
את הקיובים לקבוצה ולשמן ולשמן כל
מצה קבוצה לשמן קטן קבוצה אמא אמא 33
לקבוצה צבא זהוב

קטיאמון
חם שמח

אסכולות. לסקרנות שלך.

"המונח חג במקרא חל רק על שלוש רגלים - פסח, שבועות וסוכות - אבל בשימוש רחב יותר הוא מצוי גם לגבי יום קודש בלבד. ענייננו כאן יהיה לבדוק את הזיקה שבין שמות החג השונים לבין תוכנו ולעמוד על המשמעויות שנתקפלו בשמות".

בְּרָכוֹת וּבִטּוּיֵי גְמוּסֵי.

לְמִזְעָדִים:

הַעֲזָה:

חֲגִים וְיָמִים לְשִׁשּׁוֹן, לְשִׁשּׁוֹן וְלְשִׁמְחָה:

תָּזְבוּ וְתִחְיוּ וְתִאָרִיכוּ יָמִים!

נְעִימוֹת וְטוֹבוֹת:

הַמָּרָה:

מִזְעָדִים לְשִׁמְחָה!

תָּזְבוּ לְשָׁנִים רַבּוֹת!

חג הגדרה

- יום טוב, יום המוקדש לזכר מאורע היסטורי משמח או לעניין לאומי או דתי וכדומה
- חגיגה (ליום הולדת וכדומה)

מועד הגדרה

- תאריך שמציינים כל שנה לזכר מאורע היסטורי
- זמן שנקבע לפגישה וכדומה

חג שמח ומועדים לשמחה

הברכה "חג שמח" מוכרת לכלם, אף לא תמיד היא היתה חלק ממסורת החגים היהודיים. ועד הלשון פרסם בשנת תרפ"ח (1928) שתי ברכות אחרות למועדים: **"מועדים לשמחה" ו"תזכו לשנים רבות"**. מקורן של ברכות אלו במסורות העדות: הברכה "מועדים לשמחה" נהוגה בשלשת הרגלים בעדות רבות – אשכנזים וספרדים גם יחד. מקורה בתפלת העמידה ובקדוש של הרגלים: על פי זה גם נהוג בחלק מן העדות להשיב על ברכת "מועדים לשמחה" במלים "חגים וזמנים לששון". ממסורות העדות מכרות גם ברכות קרובות, ובהן **"מועדים לשלום"**, **"מועד טוב"**, **"מועדים טובים"** (הצרוף 'מועדים טובים' נזכר בזכריה ח, יט.).

הברכה "תזכו לשנים רבות" נהוגה בעדות המזרח ואצל התימנים. יש האומרים אותה בעקר בימים הנוראים, ויש האומרים אותה בשלשת הרגלים. בעדות המזרח מקבל גם הנסח "תזכו לשנים רבות ונעימות" והמענה הוא "תזכו ותחיו ותאריכו ימים". התימנים מאחלים "תזכו לשנים רבות ומועדים טובים" ומשיבים "בחייה וביתיה הטובים".

ומנין הברכה "חג שמח"? **"ברכה זו נוצרה בעת החדשה, כנראה בהשפעת היידיש" פרעהליכן יום-טוב** ("בדומה לגרמנית. ("Frohes Fest" מספרי יעוץ הלשון אנו למדים כי השמוש בברכה היה שנוי במחלקת: הויו שהתנגדו לו, והיו שיצאו להגנתו על סמך דברי חז"ל "מפני מה מועדים שבבבל שמחים" (בבלי שבת קמ"ב ע"ב) ועל סמך הכתוב "ושמחת בחגך" (דברים טז, יד).

השיר הפשוט על הלחם שפירא

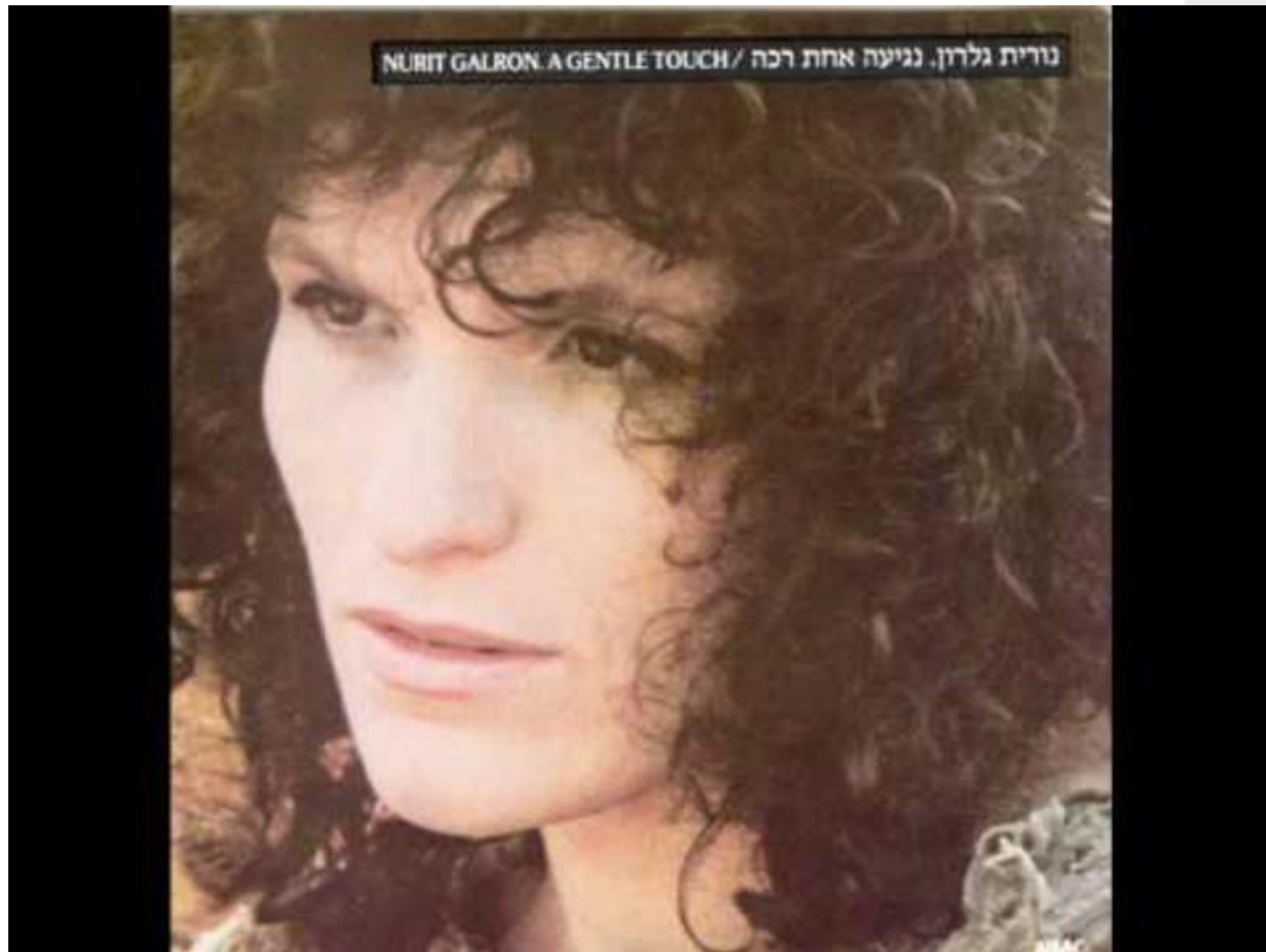
תקווה ולחם!

למדני את השיר הפשוט של הלחם ופרוס לי חלק משלומך. קחני עם אבק היומיום על השכם בשתראני לפניה. אני שהנחתי לרגש יחף לרחף, בבר יודעת כי התפתלה דרבי ומגובה רב ראשי עכשו נרפן - בבר יודעת כי התפתלה דרבי ובאה עד כאן. למדני את השיר הפשוט של הלחם... חיי וחייה אורות וצללים מכילים בעיני שבת, בעיני חליון. לו מחר שלך יגש אל אתמולי בעיני שבת, בעיני חליון, שלך ושלי. קחני עם אבק היומיום על השכם בשתראני לפניה. אני שהנחתי לרגש יחף

חיטה רוני סומק

שידה חטה מתנופף על ראש אשתי ועל ראש בתי.
כמה בנאלי לתאר כך את הבלונד,
ובכל זאת, שם צומח הלחם
של חיי.

<https://www.youtube.com/watch?v=27Sh1iUCZuA>

מסורת מימונה

"השולחן ערוך מפה לבנה ,
מקושטת ירק שיבולים ,
ועליו קערות וצלחות
ובקבוקי משקה מסודרים
בטוב-טעם .הרי כד חלב
חמוץ והרי קערה גדולה
מלאה קמח , שתקועים בו
נרתיקי פול ירוק , והנה
צלחת עמוקה עם דגים
טרניים ...ועוד צלחות עם
מיני מתיקה ודבש ופירות
ממינים שונים :
תמרים, שקדים, אגוזים ...
לא חסרים גם בקבוקי יין
ובירה) "פרופ' ח.ז .
הירשברג מתאר מסיבת
מימונה בעיר פאס
שבמרקו , אליה נקלע
בראשית שנות ה 50- של
המאה הקודמת .)

LA TABLE שולחן המימונה

- כללים לסידור שולחן החג
- חמסה, חמסה מניחים צלחת ובה 5 פולי פול ירוק טריים 5, תמרים, חמש שיבולים ו 5-מטבעות.
- דגים סמל לפריון ושגשוג. במרוקו היו מניחים אותם על השולחן, אבל בישראל מוותרים עליהם ומקשטים בסמלי דג במקום.
- רק מתוק! אסור שיהיה על שולחן המימונה מאכל חמוץ או מלוח –רק מתוק: מופלטה, שבקייה, יויו ושאר ממתקי המימונה המסורתיים.
- מאכלי חלב בעיקר מיני פודינג ודייסות. בשביל האלג'יראים זו הזדמנות להכין קוסקוס מתוק עם סוכר, צימוקים וענבים, שמגישים עם יוגורט או רוויון.
- פירות העונה במגשים גדולים ושופעים וגם פירות מיובשים.
- זאבאן חלבונים מוקצפים עם המון-המון סוכר. מעין מרשמלו סמיך ומתוק.
- גרינפיס מקשטים את שולחן המימונה בשיבולים, עלים וגבעולים ירוקים, המסמלים את החיים ואת התחדשות הטבע אחרי החורף.

<https://www.chagim.org.il/pesach> אתר החגים של התנועה הקיבוצית

<https://www.hagim.org.il/> Pessah dans le site de mouvement reforme en Israel

https://www.youtube.com/watch?v=nquOHxI_xCE מאיר אריאל עברנו את פרעה

https://www.youtube.com/results?search_query=%D7%94%D7%99%D7%94%D7%95%D7%93%D7%99%D7%9D+%D7%91%D7%90%D7%99%D7%9D+%D7%9E%D7%A9%D7%94+%D7%90%D7%A0%D7%92%D7%9C%D7%99%D7%AA Hayehoudim Baim sketches היהודים באים

מערכונים

<https://www.youtube.com/watch?v=mZCR-pCXG-8&t=114s> היהודים באים פרק עשר הסלע + למה פסח

<https://www.youtube.com/watch?v=V7P2jPyFdpq> Had Gadya interprétation Havah Alberstein

<https://www.youtube.com/watch?v=4Knt7jvru6Q> **Vegetarian Passover | Relish with Chef Yia Vang**

https://www.youtube.com/watch?v=Vn3NFEpp_yA **Happy Passover from The Israel Philharmonic**

<https://www.youtube.com/watch?v=dQBy2Hc-sgU> Pessah Haifa 1928

<https://www.youtube.com/watch?v=-5F0x79j2K4> seder au Kibouts 1970

https://www.youtube.com/watch?v=gSZ70qWy_ug זהו זה מערכונים לפסח

<https://www.youtube.com/watch?v=rT0XziWZrfU> **פסח שמח! ברכה מוזיקלית מהפילהרמונית הישראלית**

<https://www.youtube.com/watch?v=KvQDZxXuf-g> langue de signes

<https://keren70.wixsite.com/pastandpresent/passover-holocaust>

<https://www.chagim.org.il/STUDY/%D7%9E%D7%95%D7%A9%D7%92%D7%99%D7%9D-%D7%95%D7%9E%D7%A0%D7%94%D7%92%D7%99%D7%9D>

<https://www.youtube.com/watch?v=t1k6HmUY6Zk> **Six13 - A Billy Joel Passover**

Joel

<https://www.sefaria.org/#7> קומונת ניר עוז מפגש #7

<https://www.hebrew-academy.org.il/> על שום מה? התשובה שעשויה להפתיע אתכם.

<https://www.youtube.com/> למדני את השיר הפשוט